

Koppla greppet om plånboken när arbetsmarknaden försämras

Inkomsten vid arbetslöshet kan komma från olika håll a-kassa, trygghetsavtal och kollektiv respektive individuell inkomstförsäkring.

För den som inte är med i eller uppfyller villkoren för a-kassa blir inkomsttappet väldigt stort. Inkomsten blir efter skatt cirka 5 500 kronor per månad.

För den som endast har a-kassa och slår i inkomsttaket för arbetslöshetsförsäkringen på 18 700 handlar det om en månadsinkomst efter skatt på cirka 10 700 kronor.

Många arbetstagare får dock betydligt mer eftersom flera av avtalen på arbetsmarknaden innehåller trygghetsavtal/tilläggsförsäkringar. Många fackförbund har inkomstförsäkringar som ingår i fackföreningsavgiften och med möjlighet att tilläggsförsäkra. De som inte är fackligt anslutna kan teckna inkomstförsäkring separat under förutsättning att de betalar till a-kassa.

Några tips till den som oroar sig över att bli av med jobbet

1. Ta reda på hos din arbetsgivare och fackförening vilka ersättningar du får om du blir arbetslös.
2. Gå igenom dina utgifter för att se om du kan förändra något för att få pengar över att spara. Gå in på ditt internetkontor och din betalservice och kategorisera dina betalningar efter betalningsmottagare så du ser till vilka du betalar. Är allt verkligen fasta kostnader? Du kanske betalar till bokklubbar, prenumerationer, medlemskap. Kanske är det något du kan säga upp för att få pengar över att spara.
3. Läs Konsumentverkets "Koll på pengarna" så får du en bild av hur mycket det är rimligt att levnadskostnaderna för din familj är. Där kan du också göra en hushållsbudget.
4. Se över dina småutgifter; en latte om dagen kan kosta 35 kronor, och lunch ute kan kanske bytas ut mot lunchlåda några gånger i veckan?
5. Gå igenom vinden och källaren och se om du har något begagnat att sälja. Secondhandvaror av olika slag får ett uppsving i dåliga tider.
6. Dra ner på mobil- och bilanvändning om du kan
7. Försök lägga undan så mycket du kan i ett buffertsparande nu så att du har att ta av om du behöver leva på a-kassa under en period
8. Fixa en automatisk överföring till ett sparkonto varje månad samma dag som du får din lön av det överskott som du kommer fram till att du kan spara.
9. Se över dina lån. Kontakta din bank och diskutera dina amorteringar. Kanske kan du omvandla topplån till bottenlån om du ägt din bostad några år. På så sätt har du möjlighet att få lägre ränta och lägre amorteringskrav.
10. Om du inte blivit varslad men ändå känner oro för att kunna bli arbetslös framöver kan du teckna en separat försäkring (låneskydd) som täcker dina lånekostnader om du förlorar jobbet. Fråga din bank. Kom ihåg att fråga om hur lång kvalificerings-/ karenstid det är på försäkringen.
11. Om du blir arbetslös glöm inte att anmäla dig till arbetsförmedlingen den första arbetslösa dagen

Varsel och uppsägningsregler ger normalt en omställningstid för den som drabbas. När ett företag vill minska personalstyrkan finns det särskilda regler om varsel och uppsägning. Tiden från det att varsel läggs till dess en anställd blir uppsagd kan variera mellan två och sex månader beroende på företagets storlek. Uppsägningstiden för den anställda varierar sedan mellan två och sex månader beroende på anställningstid. I många fall är uppsägningstiden längre genom kollektivavtal. Anställningsformen har också betydelse. Bästa skyddet har den som är tillsvidareanställd.

På många avtalsområden finns så kallade **trygghetsavtal/omställningsavtal** som innebär extra ersättning vid arbetslöshet under förutsättning att vissa villkor uppfylls. Kontrollera vad som gäller just dig! Bra information finns oftast på respektive avtalsområdes hemsida.

Här är de vanligaste:

- AGB, avgångsbidrag = LO – Svenskt Näringsliv,
- AGE, avgångsersättning = Svenskt Näringsliv – PTK, www.trr.se, www.trs.se
- AGE, avgångsersättning = Arbetsgivarverket – OFR, Saco-S, SEKO, www.tsn.se

Ersättning från A-kassan

A-kassan består av dels en grundförsäkring, dels en inkomstrelaterad försäkring.

Grundförsäkringen kan den som inte är medlem i a-kassa eller som inte varit medlem tillräckligt länge få. Betalas ut tidigast från 20 års ålder. För att få rätt till a-kassa i form av grundbelopp måste vissa villkor vara uppfyllda. Grundbeloppet är 320 kronor per dag för den som jobbat heltid. Är du inte medlem i någon a-kassa ska du vända dig till Alfa-kassan med din ansökan.

Så här mycket förlorar du på att vara arbetslös efter skatt 2009 med 320 kronor per dag

Skatttabell 33

300 dagar

<i>Lön</i>	<i>Kvar att leva på</i>	<i>A-kassa</i>	<i>Kvar att leva på</i>	<i>Skillnad</i>
10 000	8 285	7 040	5 432	-2 853
15 000	11 734	7 040	5 432	-6 302
20 000	15 181	7 040	5 432	-9 749
25 000	18 629	7 040	5 432	-13 197
30 000	21 975	7 040	5 432	-16 543

Genomsnittlig kommunalskatt 32,65%

Inkomstrelaterad ersättning utbetalas till den som är medlem i a-kassa och uppfyller villkoren för den:

- Medlem i arbetslöshetskassa under minst 12 månader och uppfylla arbetsvillkor
- Anmäld till arbetsförmedlingen och aktivt söka jobb
- Lönetaket är 18 700 kronor före skatt
- A-kassan, 80 % av lönen i 200 dagar max 14 900 före skatt
- A-kassa, 70 % av lönen från dag 201 – 300
- Högsta dagpenningen är 680 kronor
- Ersättningen betalas ut fem dagar i veckan
- 7 karensdagar utan ersättning

Vad ger a-kassan under arbetslösheten?

Dag 1 - 200	80%
Dag 201 - 300	70%
Dag 301 -	65%

Om den arbetslöse har barn under 18 år

Dag 1 - 200	80%
Dag 201 - 450	70%
Dag 451 -	65%

Konstruktionen innebär att den som tjänar mellan 224 000 och 255 999 får högsta dagersättningen, 680 kronor under 200 dagar. Den som tjänar mellan 256 000 kronor och 279 179 får 680 kronor per dag under hela ersättningsperioden, alltså 300 dagar. Den som tjänar 279 180 kronor eller mer får 680 kronor även efter 300 dagar.

Så här mycket förlorar du på att vara arbetslös efter skatt 2009 de 200 första dagarna

Skattetabell 33 80%

Lön	Kvar att leva på	A-kassa	Kvar att leva på	Skillnad
10 000	8 285	8 000	6 155	-2 130
15 000	11 734	12 000	8 918	-2 816
20 000	15 181	14 960	10 789	-4 392
25 000	18 629	14 960	10 789	-7 840
30 000	21 975	14 960	10 789	-11 186
50 000	31 457	14 960	10 789	-20 668

Så här mycket förlorar du på att vara arbetslös efter skatt 2009 kommande 100 dagarna

Skattetabell 33 70%

Lön	Kvar att leva på	A-kassa	Kvar att leva på	Skillnad
10 000	8 285	7 000	5 419	-2 866
15 000	11 734	10 500	7 943	-3 791
20 000	15 181	14 000	10 192	-4 989
25 000	18 629	14 960	10 789	-7 840
30 000	21 975	14 960	10 789	-11 186
50 000	31 457	14 960	10 789	-20 668

Så här mycket förlorar du på att vara arbetslös efter skatt 2009 från och med dag 301-

Skattetabell 33 65%

Lön	Kvar att leva på	A-kassa	Kvar att leva på	Skillnad
10 000	8 285	6 500	5 051	-3 234
15 000	11 734	9 750	7 424	-4 310
20 000	15 181	13 000	9 555	-5 626
25 000	18 629	14 960	10 789	-7 840
30 000	21 975	14 960	10 789	-11 186
50 000	31 457	14 960	10 789	-20 668

Exempel på a-kassaersättningar vid olika inkomster

Lön 18 700 kronor per månad

	Lön före skatt	Lön efter skatt	A-kassa före skatt	A-kassa efter skatt	Skillnad
Dag 1 - 200	18 700	14 285	14 960	10 789	-3 496
Dag 201 - 300	18 700	14 285	13 090	9 609	-4 676
Dag 301 -	18 700	14 285	12 155	9 001	-5 284

Exempel 2

Lön 21 400 kronor per månad

	Lön före skatt	Lön efter skatt	A-kassa före skatt	A-kassa efter skatt	Skillnad
Dag 1 - 200	21 400	16 147	14 960	10 789	-5 358
Dag 201 - 300	21 400	16 147	14 960	10 789	-5 358
Dag 301 -	21 400	16 147	13 910	10 102	-6 045

Exempel 3

Lön 23 500 kronor per månad

	Lön före skatt	Lön efter skatt	A-kassa före skatt	A-kassa efter skatt	Skillnad
Dag 1 - 200	23 500	17 564	14 960	10 789	-6 775
Dag 201 - 300	23 500	17 564	14 960	10 789	-6 775
Dag 301 -	23 500	17 564	14 960	10 789	-6 775

Ersättningar enligt avtal eller från avtalsförsäkringar

Utöver arbetslöshetsersättningen finns det på de flesta avtalsområden så kallade **trygghetsavtal och omställningsavtal som avtalats mellan arbetsgivarorganisationer och fackliga organisationer**. Ersättning kan ges om vissa villkor är uppfyllda dels som avgångsbidrag (AGB) dels avgångsersättning (AGE) som kompletterar ersättning från a-kassan.

Kontrollera vad som gäller hos din arbetsgivare och avtalsområde. Skillnaderna är stora dem emellan. Nedan visas vad som gäller på några stora avtalsområden.

Svenskt Näringsliv och LO

Avgångsbidrag (AGB) fungerar som ett tillägg till a-kassan. Det betalas ut som ett engångsbelopp och varierar beroende på ålder. Ersättningen blir högre ju äldre den uppsagde är, (26 900 till 39 440). Beloppet är skattepliktigt.

För att ha rätt till AGB måste:

- den uppsagde vara 40 år men inte 65 år
- vara uppsagd p g a arbetsbrist
- arbetat minst 50 månader de senaste fem åren hos arbetsgivare med AGB.

Svenskt Näringsliv och LO har även avtalat om en omställningsförsäkring som fack och arbetsgivare ansöker om tillsammans. Den kan ge individuellt anpassat stöd till uppsagda att hitta nytt jobb, omskolning och så vidare. www.lo.se

Svenskt Näringsliv och PTK

Avgångsersättning (AGE), kompletterar ersättningen från a-kassan. Det finns två olika omställningsavtal ett via Trygghetsrådet, TRR och ett via Trygghetsrådet TRS. Kontrollera med din arbetsgivare vilket omställningsavtal som gäller.

För att få rätt till AGE via TRR måste vissa villkor vara uppfyllda.

För fullständiga villkor www.trr.se.

Avgångsersättningen enligt TRR tillsammans med a-kassan ska uppgå till maximalt 70 procent av tidigare lön. Ersättningen betalas ut under sex till arton månader beroende på ålder.

För att få AGE via TRS måste vissa villkor uppfyllas.

För fullständiga villkor www.trs.se.

Ersättningen är skattepliktig

Avgångsersättningen enligt TRS och ersättning från a-kassan ska tillsammans uppgå till följande belopp:

Upp till 59 års ålder har du rätt till 18 månaders avgångsersättning.

Avgångsersättningen och din ersättning från a-kassan ska tillsammans bli följande av din lön:

- de första 6 månaderna 75 procent av lönen,
- följande 6 månader 70 procent av lönen
- och de sista 6 månaderna 50 procent av lönen.

Från 60 till 65 år utbetalas avgångsersättning i 24 månader.

Avgångsersättningen och din ersättning från a-kassan ska tillsammans bli följande av din lön:

- de första 6 månaderna ersätts 75 procent av lönen
- följande 6 månader 70 procent av lönen
- därefter 6 månader 65 procent av lönen
- och de sista 6 månaderna 50 procent av lönen.

Avgångsersättning från **Trygghetsstiftelsen (TSN)** omfattar **anställda inom det statliga området**.

För att få AGE via TSN måste vissa villkor uppfyllas, (www.tsn.se).

Ersättningen fyller upp mellanskillnaden från a-kassan till en viss procent av din tidigare lön. Ersättningen följer a-kassans regler om såväl utbetalningstid som kompensationsnivåer om 80, 70 eller 65 procent.

Ersättningen är skattepliktig

Även andra har Trygghetsavtal kontrollera med din arbetsgivare. Oftast finns det inget krav på medlemskap eller a-kassa.

Ersättning från inkomstförsäkringar via medlemskap eller individuellt

Många fackliga förbund har via medlemskapet kollektiva inkomstförsäkringar som ger kompensation för inkomster över taket 18 700 kronor i månaden i a-kassan.

För vissa fackförbund ingår inkomstförsäkringen i medlemsavgiften. I andra ingår den inte. En del förbund inkluderar en inkomstförsäkring upp till en viss nivå/antal dagar med möjlighet att teckna en individuell tilläggsförsäkring. I de fackförbund som har inkomstförsäkring varierar också de antal dagar ersättningen utbetalas. **Försäkringarna ser olika ut i de olika fackförbunden så kontrollera vad som gäller för dig!**

Den som inte är med i ett fackförbund men är med i en a-kassa har möjlighet att teckna en individuell inkomstförsäkring. Försäkringsersättningen ser till att inkomsten blir 80 procent av lönen, efter skatt. Hos försäkringsbolaget Accept gäller inkomstförsäkringen under 300 dagar.

Tänk på att a-kassan är skattepliktig medan utbetalt belopp från inkomstförsäkringen inte är det.

Exempel: Unionens inkomstförsäkring vid olika inkomstnivåer 2008

Månadslön	Dagar	15 000	30 000	50 000
Inkomstrelaterad ersättning				
från a-kassa	200	12 000	14 960	14 960
	100	10 500	14 960	14 960
Inkomstförsäkring via medlemskap	150	0	6 959	15 517
<i>samt tilläggsförsäkring</i>	150	0	0	0
Summa efter skatt	150	8 898	17 754	26 312
	151-200	8 898	10 795	10 795
	201-300	7 932	10 795	10 795

Inkomstförsäkringar inom några större avtalsområden

LO	Ersättningsnivå	Inkomsttak		Antal dagar		
Kommunal www.kommunal.se	80%	35 000		100		
IF Metall www.ifmetall.se	Ingen inkomstförsäkring					
Handels www.handels.se	80%	35 000		100		
Sv Byggarbetarförbundet	80%	35 000		100		
TCO						
Unionen www.unionen.se	80%	36 000		150		
	80%	80 000	mot tilläggs- försäkring			
Läraryrket www.lararforbundet.se	Ingen inkomstförsäkring					
SKTF www.sktf.se	80%	60 000		200		
	80%			201 - 300	mot tilläggsförsäkring	
Värdförbundet www.vardforbundet.se	80%	60 000		150		
Finansförbundet www.finansforbundet.se	80%	60 000		120		
	80%	80 000	mot tillägg försäkring	121 - 300	mot tilläggsförsäkring	
SACO						
Civilekonomerna www.civilekonomerna.se	80%	70 000		120		
		50 000		121 - 240	mot tilläggsförsäkring	
Jusek www.jusek.se	80%	80 000		120		
	80%	50 000		121 - 200	mot tilläggs- försäkring	
	70%	50 000		201 - 240	försäkring	
Sveriges ingenjörer www.sverigesingenjorer.se	80%	100 000		120		
	80%	50 000		121 - 200	mot tilläggs- försäkring	
	70%	50 000		201 - 240	försäkring	
Lärarnas Riksförbund www.lr.se	Ingen inkomstförsäkring					

Låneskydd

För den som bor i bostadsrätt eller villa är ofta bolånekostnaden en stor utgift. De flesta banker har någon form av låneskydd som du kan teckna separat och som innebär att försäkringen går in och täcker din månadskostnad för hela eller delar av bolånet under en period om du blir arbetslös, sjuk eller drabbas av olycksfall.

Ersättningsnivåerna varierar mellan bankerna, men en maxnivå på 15 000 kronor per månad är vanligt. Även utbetalningstiden varierar, men en majoritet har en längsta utbetalningstid på 12 månader.

Ta kontakt med din bank. Var noga med att kontrollera vilken kvalificeringstid och karenstid som gäller för försäkringen. Om du redan har blivit varslad eller om du blir uppsagd ganska snart efter du tecknade försäkringen är det stor risk att den inte gäller.